

Evangélikus diakonisszák és tárgyi vonatkozásaik az Evangélikus Országos Múzeumban

(Kondor Boglárka összeállítása)

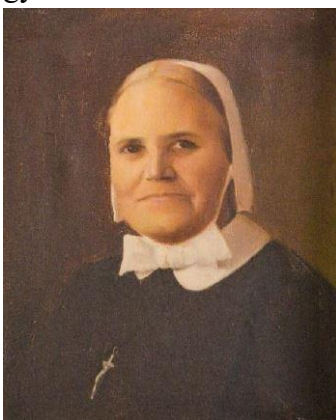
Igésdoboz

A 20. századból származó, selyemből készült igésdobozban felsodort igéslapokat találunk, melyeket az evangélikus diakonisszák osztogattak a gyülekezeti tagok számára egy-egy Bibliaórát követően. A dobozt egy evangélikus diakonissza készítette.

Az evangélikus diakonissza hivatás intézményesülésének kezdete Magyarországon a 19. század végére tehető. A 17-18. századi Németországban kibontakozó pietizmus nagy hatással volt a többek között jénai és hallei teológiai akadémiákon is tanuló magyar

evangélikus teológusokra. A Nyugat-és Észak-Európából 19. században hódító ébredési mozgalmak (német, angol és finn ébredés) a pietizmus szellemiségéhez részben kapcsolódva hozzájárultak a belmisszió kibontakozásához, azon belül pedig a diakóniai kezdeményezések megvalósításához. A Nicolaus Ludwig von Zinzendorf, Philip Jacob Spener vagy August Hermann Francke által képviselt pietista irányzatot követte a diakóniai intézményeket alapító Theodor Fliedner, Wilhelm Löhe és id. Friedrich von Bodelschwingh is. A Németországban virágzásnak induló belmissziói munkát és annak megvalósítási módjait nemcsak a külföldön tanuló teológusok, hanem a hazai német nyelvű evangélikusság is megismerte és közvetítette itthoni gyülekezeteink számára.

Huber Etelka, győri diakonissza főnöknő

A német diakóniai intézményekkel létesített kapcsolat jelentősen hozzájárult a magyarországi diakónia (szeretetszolgálat) sikeréhez. 1891. augusztusában megérkezett az első két diakonissza Pozsonyba. Maier Teréz és Sääf Ida a gallneukircheni anyaházból utazott hazánkba, hogy megteremtse Magyarország első evangélikus diakonissza anyaházának alapjait. Az 1914. május 5-én felszentelt pozsonyi anyaház, kórház és árvaház épületegyüttese a magyarországi evangélikus diakónia történetének mérföldkövét képezi.

Elisabeth Obermeir, a pozsonyi anyaház első főnöknője

Pozsonyból 1908-ban érkezett Győrbe két másik diakonissza, Frühwirth Augusztia és Huber Etelka, akik az ott már korábban létesült Szegény-és Árvaintézetben végeztek szolgálatot,

együttal népszerűsítve a diakonissza hivatást a fiatal leányok körében. Az első világháború és a Trianon következtében elcsatolt Pozsony, valamint az ezzel járó emberi és anyagi veszteségek késleltették a győri diakonisszák képzésének elindítását. Erre csupán 1926-ban került sor, Huber Etelka visszatéréseivel.

Mindeközben 1924-ben létrejött a Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület. A Pauer Irma diakonisszafőnöknő és keresztfia, Gáncs Aladár vezető lelkész által kormányzott közösség szintén a pietista irányvonalat képviselte. A piliscsabai anyaház kötelékében szolgáló diakonisszák áldozatos munkájának köszönhetően földrajzi értelemben a Fébének sikerült a legszerteágazóbb szeretetszolgálati hálózatot kiépítenie hazánkban.

Dr. Farkas Mária, a Fébé harmadik diakonissza főnöknője

A Fébét követően, hazánk legkésőbb alapított evangélikus anyaházaként tartjuk számon a Friedrich von Bodelschwingh diakóniai intézményeiben segédlelkészként nyolc hónapot eltöltő, Szeberényi Gusztáv által 1931. októberében létesített Békéscsabai Diakonisszaképző Intézetet. A békéscsabai tót gyülekezeti tagok révén a lipótszentmiklósi anyaházzal is kapcsolatban álló lelkész a felvidéki anyaházon keresztül köthetett szerződést a breslauer anyaházzal, mely a lipótszentmiklósi leányok mellett ettől fogva a békéscsabai jelöltek kiképzését is vállalta.

Mekis Mária, a békéscsabai anyaház egyik diakonissza főnöknője